

Verkiezingspamflet Gemeenteraadsverkiezingen 2026

Met dit pamflet, opgebouwd rond vijf thema's, helpt MantelzorgNL je met een sterke mantelzorgparagraaf voor jouw lokale verkiezingsprogramma. Zo lever je in de nieuwe raadsperiode een betekenisvolle bijdrage aan goede ondersteuning van mantelzorgers in jouw gemeente. MantelzorgNL is de landelijke vereniging die opkomt voor iedereen die belangeloos zorgt voor een naaste.

Mantelzorg en cijfers van jouw gemeente

We krijgen allemaal vroeg of laat met mantelzorg te maken: je bent mantelzorger, je wordt het of je hebt er in de toekomst zelf één nodig. De druk op mantelzorgers neemt toe. Dat komt door structurele tekorten aan zorg- en welzijnsprofessionals, beleid dat inzet op langer thuis wonen en de dubbele vergrijzing: meer ouderen die bovendien langer leven. Dit alles vraagt steeds meer van mantelzorgers.

Wat kun jij als gemeente doen?

Gemeenten zijn via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) verantwoordelijk voor de ondersteuning en waardering van mantelzorgers. Hieronder vind je concrete maatregelen die je gemakkelijk kunt invoeren. Zo maak je in beleid en uitvoering het verschil voor mantelzorgers in jouw gemeente.

Wil je weten hoeveel mantelzorgers jouw gemeente telt, hoeveel uur zij gemiddeld zorgen en hoeveel van hen overbelast zijn? Raadpleeg dan de GGD-monitor 2022 via de [site van Volksgezondheid en Zorg](#) en vul jouw gemeente in:



1. Kom met een integrale aanpak, versterk de sociale basis

In jouw gemeenten bieden verschillende organisaties ondersteuning aan mantelzorgers, signaleren zij overbelasting en verwijzen zij door. Neem als gemeente niet alleen de rol van opdrachtgever, maar ook die van regisseur binnen een netwerk van organisaties en professionals. Faciliteer samenwerking tussen mantelzorg ondersteunende organisaties, inwonersinitiatieven en andere relevante partijen.

- Versterk de netwerk-functie van jouw gemeente. Kom met een visie op zorg en welzijn in jouw gemeente. Geef een duidelijk beeld welke organisaties en (bewoners)initiatieven in de sociale basis een rol kunnen spelen en wat die rol is. Vertaal dit ook naar het inkoopbeleid sociaal domein.
- Stel een gemeentelijk mantelzorgakkoord op om de samenwerking tussen de formele en informele zorg te verbeteren, met betrokkenheid van alle stakeholders. Creëer een gezamenlijke actieagenda met een duidelijke visie op mantelzorgondersteuning.

Belangrijk rapport:
De sociale basis versterken,
investeren in de toekomst
MantelzorgNL



2. Maak mantelzorgondersteuning vindbaar in jouw gemeente

De vele regeltaken, stapels formulieren en moeilijke taal maken het ingewikkeld om de zorg voor een naaste goed te doen en vol te houden. Uit onderzoek blijkt dat veel mantelzorgers de weg naar ondersteuning niet goed weten te vinden. Als gemeente kun jij het verschil maken:

- Zorg voor een actueel, toegankelijk en goed vindbaar ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers.
- Zet in op deskundigheidsbevordering van professionals en sleutelpersonen om de mantelzorgers beter te bereiken.
- Sluit aan bij de behoeften van verschillende groepen mantelzorgers, zoals werkenden, jongeren, mensen met een migratieachtergrond of mantelzorgers van mensen met psychische problematiek.
- Organiseer jaarlijks op 10 november de Dag van de mantelzorg als moment van waardering en bewustwording.

3. Voorkom overbelasting en investeer in respijtzorg

Mantelzorgers vragen vaak pas laat om hulp. Veel mantelzorgers zien hun zorgtaken als vanzelfsprekend, hebben een 'zelf doen'-mentaliteit of hebben geen weet van de beschikbare ondersteuning in de gemeente.

Dit kan leiden tot overbelasting en zelfs uitval van de mantelzorger. Investeer in ondersteuning:

- Zet in op vroegtijdige mantelzorgondersteuning. Baseer mantelzorgbeleid op de acht vraaggebieden.
- Bied een fijnmazig aanbod van respijtzorg aan, variërend van dagactiviteiten tot aan logeerszorg.

Acht vraaggebieden
van mantelzorgers
MantelzorgNL



Vormen van respijtzorg
Movisie



4. Maak langer thuis wonen haalbaar en menselijk

Mensen wonen langer thuis en zullen in hun thuisomgeving meer zorg en ondersteuning ontvangen van naasten. Faciliteer de mantelzorger daarbij en werp geen onnodige bureaucratische obstakels op.

- Faciliteer mantelzorgers in de zorg voor hun naaste. Spreek af om onnodige bureaucratische belemmeringen actief te slechten en vermijd onnodige formulieren zoals een mantelzorgverklaring als de informatie over de zorgsituatie al bekend is (bijvoorbeeld via Wmo/WLz/Zvw).
- Sta het vergunningsvrij plaatsen van mantelzorgwoningen toe, volgens de Wet versterking regie volkshuisvesting.
- Ontwikkel lokaal beleid voor het vergunningsvrij plaatsen van pre-mantelzorgwoningen.
- Investeer in woon-zorgvormen tussen zelfstandig thuis wonen en verpleeghuis.
- Werk integraal tussen het sociaal en ruimtelijk domein.

5. Investeren loont

Mantelzorg lijkt misschien gratis, maar onderzoek toont aan dat dat niet het geval is. De tijd die mantelzorgers stoppen in het zorgen voor hun naaste zijn zij niet beschikbaar voor andere zaken zoals (vrijwilligers)werk of studie. Het vele regelwerk, heen en weer reizen, afspraken maken, constante zorgen in het hoofd: niet voor niets heeft de gemeente de belangrijke taak om de mantelzorger te ondersteunen.

- Investeer in de sociale basis voor een inclusieve en zorgzame samenleving;
 - Reserveer structureel budget voor mantelzorgondersteuning en jaarlijkse waardering.
 - Voorkom inkomensval bij informele hulpverleners bij het plotseling wegvallen van een PGB, door tijdelijke doorbetaling mogelijk te maken.

Tot slot

Ga ook in gesprek met jouw lokale steunpunt mantelzorg. Zij weten het beste wat er in jouw gemeente speelt en wat er nodig is om mantelzorgers goed te ondersteunen in jouw gemeente.

Voor meer informatie en ondersteuning: www.mantelzorg.nl

